

Ēriks Treļs  
Ērika Krutova

**POLICIJAS TIESĪBAS**  
**SHĒMĀS UN TABULĀS**

2016

**Ēriks Treļš**  
**Ērika Krutova**

## **POLICIJAS TIESĪBAS SHĒMĀS UN TABULĀS**

**Mācību līdzeklis Valsts policijas koledžas arodizglītības programmas  
„Policijas darbs” kadetiem**

**Rīga 2016**

Mācību grāmata „Policijas tiesības shēmās un tabulās” ir Valsts policijas koledžas Policijas tiesību katedras pasniedzēju lektora Dr. iur. Ē. Treļa un docentes Dr. iur. Ē. Krutovas izstrādātais mācību līdzeklis Valsts policijas koledžas arodizglītības programmas „Policijas darbs” kadetiem. Grāmatas mērķis ir atvieglot Valsts policijas koledžas kadetiem orientēšanos policijas tiesībās un sniegt informāciju par Valsts policijas darbības tiesisko pamatu, uzdevumiem, darba organizāciju un darbības principiem, par starptautisko sadarbību, par policijas darbinieka pienākumiem un tiesībām, kā arī par citiem jautājumiem, kas ietverti Valsts policijas koledžas arodizglītības programmas „Policijas darbs” mācību priekšmeta „Policijas tiesības” saturā. Kaut arī šī grāmata paredzēta jaunpieņemtajiem policijas darbiniekiem, tā būs interesanta ļoti plašam lasītāju lokam – pasniedzējiem, studentiem un praktiķiem. To ieteicams izmantot augstskolu studentiem, apgūstot policijas tiesību kursu.

Apstiprināts Valsts policijas koledžas Policijas tiesību katedras sēdē 2016.gada 24.oktobrī,

Apstiprināts Valsts policijas koledžas Metodiskās komisijas sēdē 2016.gada 22.novembrī,

Apstiprināts Valsts policijas koledžas Padomes sēdē 2016.gada 9.decembrī.

**Zinātniskais redaktors Ēriks Treļš**

**Literārā redaktore Rīta Jaurēna**

**© 1. - 7. un 10. - 13. nodaļa Ēriks Treļš, 2016**

**© 8., 9., 14. un 15. nodaļa Ērika Krutova, 2016**

**© Fotoattēls Artūrs Andrejs Blomkalns, 2016**

**Valsts policijas koledža, 2016**

ISBN 978-9934-14-966-5

## SATURS

1. Policijas tiesības kā tiesību zinātnes apakšnozare.....	6
2. Policijas tiesības kā tiesību nozare.....	7
3. Policijas darbības tiesiskais pamats.....	8
3.1. Normatīvo aktu hierarhija.....	8
3.2. Ārējie un iekšējie normatīvie akti.....	9
3.3. Normatīvo aktu juridiskais spēks.....	9
3.4. Starptautisko tiesību normu vieta normatīvo aktu hierarhijā.....	10
4. Policijas jēdziens un būtība.....	11
4.1. Izmeklēšanas iestādes.....	12
4.2. Operatīvās darbības subjekti.....	12
4.3. Institūcijas, kas pilnvarotas izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas.....	12
4.4. Latvijas policejiskās iestādes.....	13
4.5. Policijas darbības subjekti.....	14
5. Policijas darbinieks.....	15
6. Policijas uzdevumi.....	16
6.1. Policijas darbība sabiedriskās kārtības nodrošināšanas jomā.....	16
6.2. Noziedzīgu nodarījumu un citu likumpārkāpumu novēršana.....	19
6.3. Noziedzīgu nodarījumu atklāšana.....	21
6.4. Palīdzības sniegšana juridiskām un fiziskām personām.....	21
6.5. Administratīvais sods un kriminālsods.....	23
7. Policijas darba organizācija un darbības pamatprincipi.....	24
7.1. Likumība.....	24
7.2. Humānisms.....	24
7.3. Cilvēktiesības.....	24
7.4. Taisnīgums.....	24
7.5. Atklātums.....	25

7.6. Vienvadība.....	25
7.7. Iedzīvotāju atbalsts.....	26
8. Policijas darbība cilvēktiesību un bērnu tiesību aizsardzības jomā.....	27
8.1. Cilvēktiesību jēdziena izpratne.....	27
8.2. Cilvēktiesības policijas darbībā.....	33
8.3. Bērnu tiesību prioritāte policijas darbā.....	39
8.4. Policijas darbinieka atbildība par cilvēktiesību pārkāpumiem.....	46
9. Dienesta gaita Valsts policijā.....	47
9.1. Dienests Iekšlietu ministrijas sistēmā - policijas iestādē.....	47
9.2. Pieņemšana dienestā un iecelšana amatā.....	52
9.3. Dienesta pildīšanas kārtība.....	59
9.4. Amatpersonas amata apraksts un amatpersonas darbības novērtēšana.....	61
9.5. Dienesta attiecību izbeigšanās.....	63
10. Policijas darbinieka pamatpienākumi.....	65
11. Policijas darbinieka tiesības.....	68
11.1. Policijas darbinieka vispārīgās tiesības.....	68
11.2. Policijas darbinieka tiesības veikt aizturēšanu.....	69
11.3. Policijas darbinieka tiesības lietot speciālos līdzekļus.....	72
11.4. Policijas darbinieka tiesības pielietot šaujamieroci.....	79
11.5. Policijas darbinieka tiesības iekļūt dzīvoklī.....	84
11.6. Policijas darbinieka tiesības apturēt transportlīdzekli.....	86
11.7. Policijas darbinieka tiesības veikt juridiskās personas pārbaudi.....	88
12. Policijas darbinieka profesionālā ētika.....	90
12.1. Ētikas pamatprincipi.....	90
12.1.1. Objektivitāte.....	90
12.1.2. Profesionalitāte.....	90
12.1.3. Godprātība.....	91
12.1.4. Konfidencialitāte.....	91
12.1.5. Atbildība.....	92

12.2. Vispārējās uzvedības normas.....	93
13. Disciplinārā atbildība Valsts policijā.....	94
14. Kriminālizlūkošanas modeļa izmantošana policijas darbā.....	95
14.1. Kriminālizlūkošanas modeļa jēdziens.....	95
14.2. Kriminālizlūkošanas informācijas avoti.....	97
14.3. Kriminālizlūkošanas modeļa produkti.....	98
15. Policijas starptautiskā sadarbība.....	100
15.1. Policijas starpvalstu sadarbības attīstība.....	101
15.2. Policijas starpvalstu sadarbības pasākumi.....	106
15.3. Policijas iestāžu starpvalstu sadarbības aģentūru īss raksturojums.....	108
Izmantotās literatūras, normatīvo aktu un juridiskās prakses saraksts.....	111
Par autoriem.....	117